

МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДІЙНОСТІ МАШИН ДЛЯ ВНЕСЕННЯ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ

Хоменко С.М. к.т.н., асис., Герук С.М., к.т.н., доц.

Житомирський національний агроекологічний університет

Запропоновано конструкційні рішення для забезпечення надійності машин для внесення твердих органічних добрив та встановлено підвищення ефективності їх роботи.

Постановка проблеми. За останні десятиріччя використання органічних добрив на Україні різко скоротилося, а процесам приготування і внесення органічних добрив не приділяється належної уваги. Тому при завантаженні розкидачів, в їх кузова разом з добривами може потрапляти цілий ряд сторонніх предметів, з яких найбільш поширеними є мотузки, каміння, цегла, залізні прути та ін. Використання розкидачів з вертикальним розташуванням барабанів при наявності даних включень може призвести до виникнення відмов внаслідок заклинювання включень барабанами.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В таких умовах роботи найкраще себе зарекомендували машини для внесення твердих органічних добрив з горизонтально розташованими барабанами [1-4], для надійності яких необхідно запобігти накручуванню гнучких включень (мотузків) на робочі органи (рис. 1). Найбільш небезпечними вони є по краях барабанів біля підшипникових вузлів.

Поряд із цим існує проблема забезпечення розкидачів органічних добрив запасними частинами для зменшення простою техніки у ремонті. Особливо це стосується постачання нових робочих органів, що у процесі експлуатації, окрім зношування, піддаються високим ударним навантаженням, що і стають причиною їх поломки (рис. 1, а)

а)

б)

Рис. 1. Серійний розкидач органічних добрив ПРТ-11 (а) і розкидальний пристрій машини МТО-6 (б)

Тому розробка технічних рішень, що дозволять під час виготовлення і ремонту техніки забезпечити її надійність шляхом використання нових робочих органів, що можуть бути виготовлені в умовах господарства-товаровиробника, є актуальним питанням.

Для підвищення надійності роботи розкидачів органічних добрив по краям барабанів встановлювалися робочі органи для запобігання накручуванню ниток: конусні відбивальні елементи [1], конусні зуби [2] та зубчасті диски [3].

Постановка завдання. *Мета досліджень* – підвищення надійності машин для внесення твердих органічних добрив. *Об'єкт дослідження* – технологічний процес та технічні засоби для внесення ОД. *Предметом досліджень* слугувала сукупність конструктивних і технологічних параметрів машини для внесення твердих органічних добрив.

Результати досліджень. Для вирішення поставленої задачі пропонується конструкція робочих органів подрібнювального і розкидального барабанів машини для внесення твердих органічних добрив, що забезпечить підвищення надійності роботи машини і достатньо високу якість внесення добрив за шириною захвату [5, 6].

Півеліпсні зубчасті робочі органи встановлюються під кутом $\beta = 50^\circ$ до осі вала барабану 1 утворюючи півеліпсні подрібнювачі 2, із забезпеченням проєкцій кожного півеліпсного подрібнювача на площину перпендикулярну до осі валу барабану у вигляді кола (рис. 2).

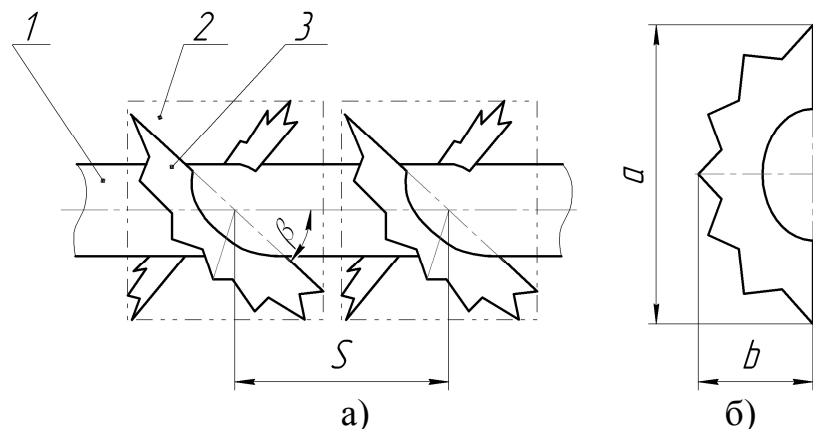

Рис. 2. Півеліпсні зубчасті РО: фрагмент барабана (а) і півеліпс півеліпсного подрібнювача (б): 1 – вал барабана; 2 – півеліпсний подрібнювач; 3 – півеліпсні РО півеліпсних подрібнювачів.

Також запропоновано нову конструкцію робочих органів, що виконані у вигляді чвертьеліпсних подрібнювачів (розподілювачів) (рис. 3).

Кожний із чвертьеліпсних подрібнювачів (розподілювачів) 2 (рис. 3) виконаний у вигляді чотирьох чвертьеліпсів 3, встановлених на одній осі, при цьому площини цих чвертьеліпсів встановлені під кутом $\beta = 50^\circ$ до осі валу подрібнювального (розкидального) барабану. Малі вісі чвертьеліпсів кожного чвертьеліпсного подрібнювача розміщуються в одній площині.

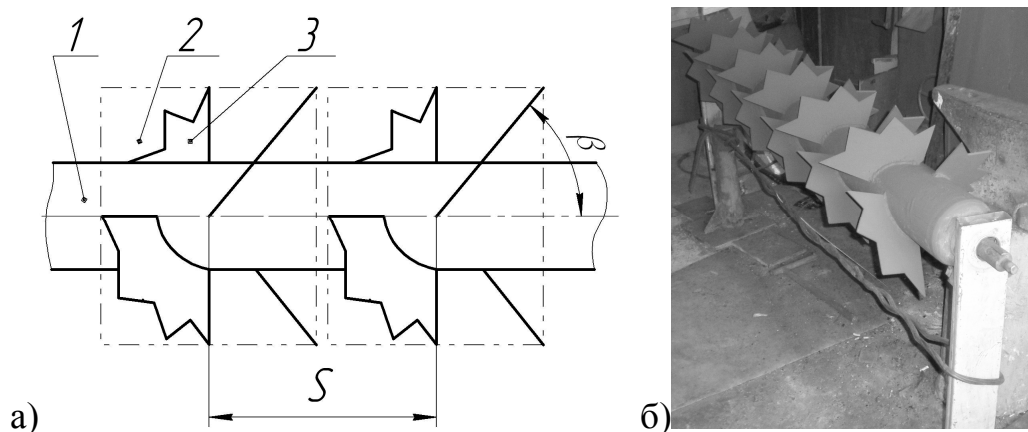

Рис.3. Фрагмент барабана (а) та його загальний вигляд (б): 1 – вал барабана; 2 – чвертьеліпсний подрібнювач (розподілювач); 3 – чвертьеліпсні РО чвертьеліпсних подрібнювачів (розподілювачів).

Для проведення виробничих випробувань було виготовлено нові дослідні зразки розкидальних пристроїв для машини МТО-6.

На підставі аналізу теоретично і експериментально встановлених закономірностей показників роботи машини для внесення органічних добрив від її конструкційних і технологічних параметрів було обґрунтовано синтез раціональних конструкцій барабанів машини для внесення органічних добрив [5] та встановлено показники надійності їх роботи (табл. 1)

Таблиця 1. Показники надійності удосконаленої машини МТО-6

Показник	За даними ТЗ	За даними випробувань	Значення показника серійної машини
Відпрацьовано всього, год	–	240	240
Середній наробіток на відмову, год	не менше 70	162	140
Загальна кількість відмов, в тому числі	–	2	3
– I групи складності	–	2	–
– II групи складності	–	–	3
– III групи складності	–	–	–
Коефіцієнт готовності	Не менше 0,98	0,98	0,96

Висновки.

В результаті проведених досліджень і випробувань було встановлено, що використання запропонованого технічного рішення дозволяє забезпечити наступний технічний результат: підвищуються показники надійності роботи розкидача органічних добрив (табл. 1); покращується якість подрібнення добрив; підвищується рівномірність внесення добрив за шириною захвату; збільшується ширина захвату.

Список використаних джерел

1. А.с. № 1651791 СССР, МКИ³ А 01 С 3/06. Машина для внесения органических удобрений / В.Ф. Горелик, И.Ю. Собко, Б.И. Меньшиков, А.С. Римбург (СССР). – № 4645583/15; заявл. 03.02.89; опубл. 30.05.91, Бюл. № 20.
2. А.с. № 1584787 СССР, МКИ³ А 01 С 3/06. Разбрасывающее устройство машины для внесения органических удобрений / А.Ф. Решетило, Р.Р. Стыркш, Л.В. Фурсов, Н.М. Гарман, Н.М. Жук (СССР). – № 4459813/30-15; заявл. 14.06.88; опубл. 15.08.90, Бюл. № 30.
3. А.с. № 1466673 СССР, МКИ³ А 01 С 3/06. Машина для внесения твердых органических удобрений / З.В. Ловкис, А.Д. Лащук, Н.П. Громов (СССР). – № 4253927/30-15; заявл. 10.04.87; опубл. 23.03.89, Бюл. №11.
4. Хоменко С.М. Підвищення надійності машин для внесення твердих органічних добрив / С.М. Хоменко // Тези доповідей студентів, магістрантів та аспірантів на III Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Підвищення надійності машин і обладнання» 15 квітня 2009 року. – Кіровоград: КНТУ, 2009. – С. 10 – 11.
5. Пат. 45367 Україна, МПК А01С 3/06. Розкидальний барабан розкидача органічних добрив / С.М. Хоменко; заявник С.М. Хоменко. – №u200904867; заявл. 18.05.2009; опублік. 10.11.2009, Бюл. №21, 2009 р.
6. Пат. 85210 Україна, МПК А01С 3/06. Розкидач органічних добрив / В.О. Дубровін, М.К. Лінник, С.М. Герук, С.М. Хоменко (та ін.); заявник Державний вищий навчальний заклад «Державний агроєкологічний університет». – №a200607329; заявл. 03.07.2006; опублік. 12.01.2009, Бюл. №1, 2009 р.

Аннотация

МЕТОДЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ НАДЕЖНОСТИ МАШИН ДЛЯ ВНЕСЕНИЯ ОРГАНИЧЕСКИХ УДОБРЕНИЙ

Хоменко С.М., Герук С.Н.

Предложены конструкционные решения для обеспечения надежности машин для внесения твердых органических удобрений и установлено повышение эффективности их работы.

Abstract

METHODS OF MAINTENANCE OF RELIABILITY OF THE MACHINE FOR APPLYING SOLID ORGANIC FERTILIZERS

Khomenko S.M., Geruk S.N.

Constructional decisions for reliability maintenance of the machine for applying solid organic fertilizers are offered and increase of efficiency of their work is established.